

Københavnske arkiver med særlig henblik på Rigsarkivet og dets muligheder

for svenske personalhistoriske undersøgelser. En oversigt udarbejdet af

Georg Simon, København.

Det danske arkivvæsen kan groft deles i to grupper.

- a) det statsadministrative arkiv Rigsarkivet
og
- b) de lokaladministrative arkiver Landsarkiverne.

Hertil kommer der en række mere eller mindre velfunderede lokalhistoriske arkiver hvis materiale hovedsaglig stammer fra private afleveringer og som i reglen er tilknyttet det lokale bibliotek. I det følgende skal kun omtales de under a) og b) nævnte arkiver.

Landsarkiverne: Der findes i Danmark 4 Landsarkiver

LA for Sjælland, Bornholm og Lolland-Falster i København,

LA for Fyn i Odense

LA for Nørrejylland i Viborg

LA for de sønderjydske landsdele i Aabenraa

For staden København gælder det specielle, at det har sit eget arkivvæsen og derfor opbevarer Københavns Stadsarkiv en lang række arkivalier, der for andre byers og lokale embeders vedkommende er afleveringspligtige til de respektive landsarkiver. De væsentligste personalhistoriske arkivalier i disse arkiver er Kirkebøger, som i Danmark stort set går tilbage til midten af 16-hundertallet. Dog må man regne med at, der i tidens løb er gået svind i disse vigtige kilder. Brand og vandskade, museknav og menneskelig uforstand er de væsentligste årsager. For LA Sjællandsvedkommende er der udarbejdet detaljerede registreringer over kirkebogsmaterialet. For de andre landsarkivers vedkommende er de under udarbejdelse. Vejledende arkivregistratur nr V. Danmarks Kirkebøger kan benyttes Af andre materialer i LA kan nævnes bispe- og provstearkiver, godsarkiver og ikke mindst de lokale retsarkivalier såsom skøde- og panteprotokoller, skiftesarkivalier og laugsarkivalier. Der findes ikke nogen samlet oversigt over alt materiale i LA'erne dog vil de udarbejdede guider gøre ret godt fyldest til orientering om hvad man kan forvente at finde i LA.

Rigsarkivet. Selv om Landsarkiverne, underlagte som de er under Rigsarkivet og således også hører til Rigsarkivet, så forstår man almindeligvis ved Rigsarkivet den institution og den bygning der er Danmarks hovedarkiv og ligger i umiddelbar nærhed af Christiansborg i Rigsdagsgården. Foruden centraladministrationens arkivalier huser den kongehusetsarkiv, en række halvofficielle institutter og mange privatpersoners arkiver. Desuden skal det nævnes at man her også finder en komplet samling af "Kønnenfilm", film af dels samtlige bevarede danske kir-

I (Nr. 58-111) omfattende Formularer, Blanketter, Koncepter, Hovedskrifter, Afskrifter, Fortegnelser og Optegnelser Ekspeditionen vedkommende samt Ekstrakter af indkomne Sager; II (Nr. 112-157) omfattende Diverse Forsvarer-, Krigs- og Handlebørsen, særlig Orlogs- og Koffardiløbsuden vedkommende; III (Nr. 158-163) omfattende Diverse af blandt Indhold. — Udtaget som et Bind er D III Nr. 164: Registrum honorum ecclesie et capituli Lundensis, 1570.

47. [1481-1571] Diverse originale Kongebreve 1 Pk.

2. Perioden 1572-1660.

a. Registre og Tegnelser med tilhørende Pakker.

Pakkerne omfatter indtil 1650 kun Koncepter, 1651-60 både Koncepter og Indlæg, medens Indlæg til Kopibøgerne for alle Landsdele indtil 1650 inkl. findes samlede i een Række: Indlæg til Registre og Tegnelser samt henlagte Sager.

48. 1572-1660 Skaanske Registre	6 Bd.
For Tidsrummet 1588 4. April-5. Juni se Sjællandske Tegnelser 1588-90.	
49. 1572-1650 Koncepter til Skaanske Registre	2 Pk.
50. 1651-60 Koncepter og Indlæg til Skaanske Registre	2 Pk.
51. 1572-1660 Skaanske Tegnelser	9 Bd.
For Tidsrummet 1588 4. April-5. Juni se Sjællandske Tegnelser 1588-90.	
52. 1572-1650 Koncepter til Skaanske Tegnelser	3 Pk.
53. 1651-60 Koncepter og Indlæg til Skaanske Tegnelser	5 Pk.
54. 1572-1660 Sjællandske Registre	14 Bd.
For Tidsrummet 1688 4. April-5. Juni se Sjællandske Tegnelser 1688-90.	
55. 1572-1650 Koncepter til Sjællandske Registre	7 Pk.
56. 1651-60 Koncepter og Indlæg til Sjællandske Registre	9 Pk.
57. 1572-1660 Sjællandske Tegnelser	23 Bd.
58. 1572-1650 Koncepter til Sjællandske Tegnelser	31 Pk.

59. 1651-60 Koncepter og Indlæg til Sjællandske Registre	76 Pk.
60. 1648 Registre og Tegnelser for Rigsraadet	3 Bd.
Er ved sit Løbent. XXX opført som et B. af Rigsraadet Sjællandske Tegnelser. Indeholder dog for Tidsrummet 1648 20. Febr.-17. Juni Kopier både af Aalone og lukkede Breve for alle Landsdele udstedte enten af Rigsraadet alene eller af Rigsraadet i den udvalgte Konges Navn.	
61. 1648 Koncepter til Registre og Tegnelser for Rigsraadet	1 Pk.
62. 1572-96 Fyenske og Smaalandske Registre	2 Bd.
For Tidsrummet 1588 4. April-5. Juni se Sjællandske Tegnelser 1588-90.	
63. 1572-96 Koncepter til Fyenske og Smaalandske Registre	1 Pk.
64. 1596-1660 Fyenske Registre	3 Bd.
65. 1596-1650 Koncepter til Fyenske Registre	2 Pk.
66. 1651-60 Koncepter og Indlæg til Fyenske Registre	1 Pk.
67. 1596-1660 Smaalandske Registre	2 Bd.
68. 1596-1650 Koncepter til Smaalandske Registre	2 Pk.
69. 1651-60 Koncepter og Indlæg til Smaalandske Registre	1 Pk.
70. 1572-96 Fyenske og Smaalandske Tegnelser	2 Bd.
For Tidsrummet 1588 4. April-5. Juni se Sjællandske Tegnelser 1588-90.	
71. 1572-96 Koncepter til Fyenske og Smaalandske Tegnelser	1 Pk.
72. 1596-1660 Fyenske Tegnelser	4 Bd.
73. 1596-1650 Koncepter til Fyenske Tegnelser	2 Pk.
74. 1651-60 Koncepter og Indlæg til Fyenske Tegnelser	3 Pk.
75. 1596-1660 Smaalandske Tegnelser	2 Bd.
76. 1596-1650 Koncepter til Smaalandske Tegnelser	2 Pk.

A II: Akter og Dokumenter vedr. det politiske Forhold til Sverige:

15. (-1412), 1464-1532 Akter og Dokumenter vedr. det politiske Forhold til Sverige 1 Pk.

Indeholder bl. a.: Klage over Algot Magnusson (-1412), Brev til Johan Oxen på Øekrogen m. m. (1464), Jens Bengtsson Oxenstiernas m. fl.'s Forlig med Kong Carl (1465), Udskrift af Proklamation til Sveriges Indbyggere med Klager over Christian I [1466], Udskrift af et (opsnappet?) Brev om Kong Carls Forsvig paa at ophjælpe Almuen i Dalarna [1466], Ture Turessons Opfordring til Indbyggerne i Varend til at forblive Christian I tro (1470), Udkast til Freds- og Jævningstraktat [1476?], Kopi af eller Koncept til Kong Hans' Haandfæstning [1483], Breve fra svenske Adelsmænd og andre til Kong Hans (1502-11 (1513)), Akter vedr. Møle i København (1508), vedr. Forhandlinger [1512], vedr. Forhandlinger i Halmstad med Biskop Matthias af Strängnäs (1512), vedr. Mette Iversdatter og Anholdelsen af et svensk Skib i Trave (1517), vedr. danske Fangers Løslæbelse (1518), vedr. Forhandlingerne i Stockholms Skærgaard (1518), vedr. Christian II's Proklamationer til Svenskerne (1518), vedr. Hjælp til Befrielse af Gustaf og Erik Trolle, Peder Turesson og Niels Boessen [1518?], Brev fra Almuen paa Dal til Dømmemænd i Vigen (1519), Breve til og fra Christian II fra og til svenske Adelsmænd o. a. (1520-22 (23)), fra Høvedsmændene Sotherer Bechem, Orre Krumpen, Karl Knudsen, Kaj Ahlefeldt og Sigvard v. Mehlen til Christian II (1520), Gustaf Trolle til Christian II (1520-21), fra Hemming Gad til Borgmester og Raad i Stockholm (1520), Kvittering for Penge til Christian II fra Sverige (1520), Akter vedr. Hemming Gads Hverv i Sverige (1520), Breve fra Biskop Hans Bræk til Christian II (1520-21), Ørebros Trøskalsvæd (1520), Afskrift af Kæfterdommen over Sten Sture m. fl. (1520), Fortegnelse over Genstande, som tilhørte fire svenske Damer [1520], Akter vedr. Gustaf Vasas Opførelse i Dalarna m. v. (1520-21), Pas for Knud Hallandsfar (1521), Breve fra Ture Jonsson (1521), Memorial fra Christian II til Diderik Slagheck (1521), Gustaf Trolles og Gustaf Vasas Breve om Genoprettelse af Fred og Ro i Riget (1521), Inventar fra Stockholms Slot (1521), Brev fra Regeringsraader og Magistrat i Stockholm ang. Diderik Slaghecks Fængsling (1521), Brev fra Björn Smansvend m. fl. (1521), Fortegnelse over Penge og Køvbarheder, som fra Tavastehus var overført til Stockholm (1521), Breve fra Borgmestre og Raad i Stockholm til Christian II (1521, 1522), Redepørelse for forbrudt Gods og Skyts, som Kongen havde paa Stockholms Slot (1521-22), Afskrifter af Gustaf Vasas Breve til Lübeck (1522), Svenskernes Opsigelsesbrev til Christian II (1522), Regnskabsopførelser m. m. vedr. Henrik Gjøe og Søren Norby i Stockholm og Finland (1522), Akter vedr. Holger Gregersen's og Axel Brahe's Hverv [1523-24], vedr. Mødet i Jönköping (1524), Brev om de Fanger, Søren Norby havde løsladt [1525], Akter om Gods, frataget Lasse Munsson paa Åbo (1525), Koncept til Erklæring ang. det af Kong Hans konfiskerede svenske Adelsgods [ca. 1525-29], Akter vedr. Holger Gregersen Ulfstands og Axel Ugerups Hverv (1527), vedr. den falske Daljunker Niels Stores Ophold i Norge og Vincens

Lunges Forhold til ham (1528), vedr. Wolf Giler's Hverv ang. Gustaf P's Besværginger (1528), vedr. Holger Ulfstands og Axel Ugerups Hverv (1528), vedr. Traktaten i Lødinge (1528), vedr. Stygge Krumpens, Anders Rilles, Holger Ulfstands, Hans Kræfves og Truid Ulfstands Hverv [1528], vedr. Jesper Brochmands Hverv (1529), vedr. Vincens Lunze [1529], vedr. Mødet i Varberg (1530), vedr. Christopher Ottosen Huitfeldts Hverv (udat. og 1532).

16. 1524-32 Kopibog over forskellige Forhandlinger og Traktater mellem Danmark og Sverige 1 Bd.

17. 1534-39 (41) Akter og Dokumenter vedr. det politiske Forhold til Sverige 1 Pk.

Indeholder bl. a.: Afskrifter af Akter vedr. Forholdet mellem Sverige og Preussen og Forholdet til Danmark og Danzig (1534-38), Akter vedr. Frans Trebbows Hverv (1534), Brev fra Befalingsmændene for Varberg til Ove Bille og Mogens Gjøe (1534), Akter vedr. Wolf Giler (1534-41), Afskrift af aubant Brev fra de svenske Befalingsmænd for Varberg (1535), Akter vedr. Ove Lunges og Ivar Juels Hverv (1535), vedr. Frans Trebbows Hverv (1535), vedr. Jon Olssons og Christopher Anderssons Hverv (1535), vedr. Wobislaw Wobitzers Hverv (1535), vedr. Christian III's Forskrivninger til Gustaf I (1535-36), vedr. den svenske Flaades Provisionering (1536), vedr. Holger Ulfstands og Axel Ugerups Hverv (1536), vedr. svenske Landsknægtes Klage over Caser Pfenning (1536), vedr. Ratifikation af Traktaten af 2. Febr. 1534 (1536), danske Klæpposkter imod Sverige (1537), vedr. Lars Stegessons, Birger Nilssons, Gustaf Olssons og Christopher Anderssons Hverv (1537), vedr. Axel Brahes Hverv (1537), vedr. Jørgen Leutheners Hverv (1537), vedr. en Forbundsstraktat mellem Danmark-Norge og Sverige (1538), vedr. Wobislaw Wobitzers og Axel Urnes Hverv (1538, 1539), vedr. Knud Pedersen Gyldenstjernes og Berge Ulfstands Hverv (1539).

18. 1536-44 Akter og Dokumenter vedr. Sagerne mellem Grev Johan af Hoyas Arvinger og Gustaf I, Staden Lübeck og samme samt Bernhard v. Mehlen og samme, hvori Christian III søgte at mægle 1 Pk.

19. 1540 Akter og Dokumenter vedr. det politiske Forhold til Sverige, særlig Forhandlingerne i Kalmar om en Forbundsstraktat 1 Pk.

Indeholder bl. a.: Akter vedr. et i Bohus Len strandet fransk Skib, som kgl. Krigsfolk havde plyndret (1540), vedr. Holger Ulfstands og Antonius Bryskes Hverv (1540), vedr. Forbundsforhandlingerne i Kalmar (1540).

20. 1541 Akter og Dokumenter vedr. det politiske Forhold til Sverige, Mødet i Nyløse 1 Pk.

Indeholder bl. a.: Akter og Dokumenter vedr. Brønnebroforbundsstraktaten af 14. (15) Sept. 1541 (1541).

- 209-11. 1682-83 Envoyé extraordinaire Herman Meiers
Gesandtskabsarkiv 3 Pkr.
Nemlig:
209. 1682-83 Instruktion, kgl. Ordre og indkomne
Breve, til Dels med Bilag og med Fortegnelse .. 1 Pk.
210. 1682-83 Koncepter til Relationer og andre ud-
gaaede Skrivelser, til Dels med Bilag 1 Pk.
211. 1682-83 Kopibog over Relationer og Journal .. 1 Bd.
- 212-13. 1683-91 Envoyé extraordinaire Christian Stock-
fleths Gesandtskabsarkiv 2 Pkr.
Nemlig:
212. 1683-87 Instruktion og Ordre 1 Pk.
213. 1688-91 Kgl. Ordre 1 Pk.
214. 1691-93 Regeringsraad Frederik Adolph Hansens
Gesandtskabsarkiv. Ordre, til Dels med Bilag .. 1 Pk.
- 215-18. 1691-98 Envoyé extraordinaire Bolle Luxdorps
Gesandtskabsarkiv 2 Pkr. 2 Bd.
Nemlig:
215. 1691-97 Instruktion, Fuldmagt og Ordre, til
Dels med Bilag 1 Pk.
216. 1692-97 Indkomne Breve og Koncepter til ud-
gaaede Skrivelser 1 Pk.
217. 1692-94 Kopibog over Relationer til Kongen .. 1 Bd.
218. 1695-98 Kopibog etc. 1 Bd.
219. 1693 Gehejmeraad Baron Jens Juels Gesandtskabs-
arkiv. Koncepter til Relationer 1 Pk.
- 220-23. 1697(72)-99 Ambassadeur extraordinaire Jens Juels
og Envoyé extraordinaire Bolle Luxdorps Ge-
sandtskabsarkiv 2 Pkr. 2 Bd.
Nemlig:
220. 1697-98 Instruktion, Fuldmagter og Ordre ... 1 Pk.
221. 1697(72)-98 Løse og usikre Bilag til de kgl.
Ordre 1 Pk.
222. 1697-99 Baron Jens Juels Journal (Dagbog) og
Kopibog 1 Bd.
223. 1697-98 Konceptbog 1 Bd.
224. 1697-98 Regeringsraad Frederik Adolph Hansens
Gesandtskabsarkiv. Kgl. Ordre 1 Pk.

Tyske kandsliet

- 225-33. 1698-1700 Envoyé extraordinaire Christian Sches-
tedts Gesandtskabsarkiv 3 Pkr. 6 Bd.
Nemlig:
225. 1698-1700 Instruktion og Ordre, til Dels med
Bilag og med Fortegnelse 1 Pk.
226. 1698-1700 Kopibog over kgl. Instruktion og
Ordre 1 Bd.
227. 1698(32)-1700 Resolutioner fra den svenske
Regering og andre indgaaede Dokumenter, med
Fortegnelse 1 Pk.
228. 1698-1700 Indkomne Breve, til Dels med Bilag,
fra Gesandter og andre 1 Pk.
229. 1698-99 Kopibog over Relationer til Kongen og
Breve til Reventlow, Jessen, Plessen, Jens Juell,
Moth, Knuth, Christian Lente, og Generalkom-
missariatet 1 Bd.
230. 1700 Kopibog etc. ... Jens Juell, Feltmarskal
Wedell og de deputerede i Kongens Kammer ... 1 Bd.
231. 1698-1700 Kopibog over Breve til Gesandter,
Agenter og andre 1 Bd.
232. 1699-1700 Kopibog over Korrespondancen vedr.
dansk-norske Undersaatters Anliggender i Sverige 1 Bd.
233. 1698-1700 Journal (Dagbog) 1 Bd.
- 234-39. 1700(1666)-02 Envoyé extraordinaire Ivar Rosen-
krantz' Gesandtskabsarkiv 5 Pkr. 1 Bd.
Nemlig:
234. 1700-01 Instruktion, Fuldmagt, Kreditiver, Pas
og Ordre, til Dels med Bilag og med Fortegnelse 1 Pk.
235. 1700-02 Journal (Dagbog) 1 Bd.
236. 1685(66)-99 Akter og Dokumenter vedr. danske
Undersaatters Anliggender m. m., overleverede til
ham af hans Forgænger Christian Schested 1 Pk.
237. 1695(94)-97(1700) Akter og Dokumenter vedr.
Lurendrejeri 1 Pk.
- 238-39. 1691-97 Afskrifter af forskellige Akter, over-
leverede til ham af hans Forgænger Christian
Scheded 2 Pkr.

L.F.: Lahoim Len.

c. Ekstraskattemandtaller 1609-44 - - - - - 42.

Nemlig:

1609-23 - - - - - 17.

Indhold:

1609-04. Mandtalsreg. paa Pengeskatten til Mortensd. 1609 (m. Bil.: Litr. F).

1610-11. - - - - - Kadestation til 19. April 1611.

1611-12. - - - - - Pengeskatten til Mikneisd. og Jul 1611.

1612-13. - - - - - - - - - - - 1612.

1613-14. - - - - - Mortensd. 1613 (m. Bil.: Nr. 1-2).

(fortsætter).

29.

L.K.: Lahoim Len.

c. Ekstraskattemandtaller (fortsat.)

1614-15. Mandtalsreg. paa Pengeskatten til Mortensd. 1614 (m. Bil.: 7 Ste. u. Nr.).

1617-18. - - - - - 1617 (m. Bil.: Kvætt. Nr. 1-2).

Tingsvidne Nr. 1 og 1 Ste. u. Nr.).

1620-21. Mandtalsreg. paa Pengeskatten til Mortensd. 1620.

1621-22. - - - - - 1621 (m. Bil.: Nr. 1-2).

1622-23. - - - - - 1622 (m. Bil.: Nr. 1).

- - - - - af Husmand, Indre-
sker, Embedsmænd, Møllere og Drengs (m. Bil.: Nr. 1).

(fortsætter).

30.

L.K.: Lahoim Len.

c. Ekstraskattemandtaller (fortsat.)

1623-30 - - - - - 17.

Indhold:

1623-24. Mandtalsreg. paa Pengeskatten til Mortensd. 1623 (m. Bil.: Nr. 1-4).

1624-25. - - - - - 1624 (m. Bil.: Litr. B).

- - - - - af Lahoim By

1625-26. - - - - - St. Hans 1625 af Kongens og

Kirkernes Tiendeparten

- Mandtalsreg. paa Pengeskatten til St. Hans ¹⁶²⁵ af Lahoim By (m. Bil.: Nr. 1)

(fortsætter)

31.

Vän Exact Tägla, Åtvisandes Distantien emellan hvar
 Stads och Flack & Skåne, Hallands och Blekinges

Västeb.

Christianstad	9.	Christianstad.
Christianobel	27, 18.	Christianobel.
Embritshamn	14. 5. 23.	Embritshamn.
Engelholm	2. 8. 26. 10.	Engelholm.
Falckenbergs	9. 16. 26. 17. 10.	Falckenbergs.
Halmstads	5. 12. 29. 13. 6. 4.	Halmstads.
Helsingborgs	5. 10. 27. 12. 3. 13. 9.	Helsingborgs.
Kongsbäck	16. 19. 44. 24. 17. 7. 11. 20.	Kongsbäck.
Lands Crona	8. 9. 24. 10. 5. 15. 11. 3. 22.	Lands Crona.
Lunds	9. 6. 24. 8. 6. 17. 12. 6. 23. 3.	Lunds.
Labolm	2. 9. 24. 13. 3. 7. 3. 6. 14. 8. 9.	Labolm.
Malmö	10. 8. 26. 10. 8. 19. 14. 7. 25. 4. 2. 11.	Malmö.
Rinneby	21. 12. 6. 17. 20. 28. 24. 21. 31. 23. 18. 21. 21.	Rinneby.
Rönneby	24. 15. 29. 14. 23. 33. 29. 21. 36. 19. 17. 22. 19. 23.	Rönneby.
Silfwitzborgs	12. 3. 15. 8. 11. 19. 15. 12. 22. 12. 9. 12. 11. 9. 17.	Silfwitzborgs.
Trälleborgs	12. 8. 27. 9. 9. 20. 15. 9. 26. 6. 3. 12. 3. 19. 15. 11.	Trälleborgs.
Vardbergs	12. 19. 40. 20. 13. 3. 7. 16. 4. 18. 19. 11. 23. 31. 36. 22. 22.	Vardbergs.
Västeb.	14. 9. 23. 4. 11. 21. 17. 11. 25. 8. 5. 14. 7. 13. 10. 11. 5. 27.	Västeb.